

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВІ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

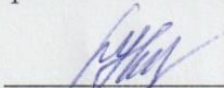
ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

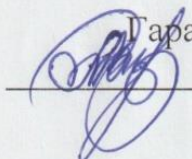
 Інна САВИЦЬКА
_____ 2024__ р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації,
протокол №9 від 8 квітня 2024_ р.

Завідувач кафедри
Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«Практики толерантності»

Галузь знань 06 Журналістика
Спеціальність 061 Журналістика
Освітня програма «Журналістика»
Гуманітарно-педагогічний факультет
Розробник: канд. філол. наук, доцент Степаненко Н. С.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

ПРАКТИКИ ТОЛЕРАНТНОСТІ_

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>061 – Журналістика</i>	
Освітня програма	<i>Журналістика</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	7	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	
Самостійна робота	<i>105 год.</i>	
Індивідуальні завдання	<i>год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: оволодіти комплексом знань про сутність толерантності, її функції, про норми толерантності, комунікацію і вплив національно-культурних чинників на процес спілкування, засвоїти основні поняття і категорії толерантності при комунікації між представниками різних народів, вікових та соціальних груп тощо, аспекти мовного коду при толерантній комунікації, специфіку етикету, оволодіти навичками коректного спілкування в межах контактів, навчитися самостійно аналізувати ситуації та отримати навички уникнення міжособистісних конфліктів у процесі спілкування з представниками інших культур, етносів, вікових та соціальних груп. Курс спрямовано на підвищення обізнаності про необхідність толерантності, взаємоповаги у суспільстві та загальнонаціонального інклюзивного діалогу в Україні.

Завдання вивчення дисципліни «Практики толерантності» :

- опанування знань щодо основних категорій толерантності ;
- формування системи знань про сутність толерантності в контексті становлення української журналістики ;
- розширення знань щодо типів культур і міжкультурних стилів спілкування;
- розширення знань про основи толерантного підходу до медіаосвіти в сучасному інформативному суспільстві ;
- з'ясування місця практик толерантності в системі гуманістичних цінностей журналіста;
- оволодіння основними комунікативними стратегіями та практиками толерантності .

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі журналістики.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК07. Здатність працювати в команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
- СК02. Здатність формувати інформаційний контент
- СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.
- СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

програмні результати (ПРН):

- ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
- ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.
- ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. .
Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
- ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.
- ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
- ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.
- ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для: повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Толерантність як суспільне явище													
Тема1.Змістовнівиди толерантності.Політична Міжнаціональна.Расова Релігійна.Гендерна.Вікова. Фізіологічна.Освітня. ГеографічнаМіжкласова.но-орієнтаційна.Маргінальна .	19	2	4			13							
Тема 2. Структура та функції професійної складової толерантності журналіста	19	2	4			13							
Тема3 Зміст поняття«толерантність».Змістовні вид толерантності..Розуміння толерантнос Толерантність як неможливість взаєморозуміння. Толерантність як поблажливість до слабкості інших, Толерантність як розширення власног досвіду і критичний діалог.	19	2	4			13							
Тема 4. Ціннісні основи виховної діяльності журналіста	20	2	4			14							
Разом за змістовим розділом 1	77	8	16			53							
Змістовий модуль 2. Аспекти журналістської толерантності													
Тема 5. Роль журналіста у толерантному вихованні суспільства.	19	2	4			13							
Тема 6. Основи соціальної толерантності педагога	19	2	4			13							
Тема 7. Комунікативно-журналістська толерантність .	19	2	4			13							
Тема 8. Психологічні основи комунікативно-журналістської толерантності. Професійні стереотипи	16	1	2			13							
Разом за змістовим розділом 2	73	7	14			52							
Усього годин	150	15	30			105							

3. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовні види толерантності.	4
2	Структура та функції професійної	4

	складової толерантності журналіста	
3	Розуміння толерантності. Толерантність як неможливість взаєморозуміння. Толерантність як поблажливості до слабкості інших, Толерантність як розширення власного досвіду і критичний діалог .	4
4	Розуміння толерантності. Толерантність як неможливість взаєморозуміння. Толерантність як поблажливості до слабкості інших, Толерантність як розширення власного досвіду і критичний діалог .	3
5	Роль журналіста у толерантному вихованні суспільства .	4
6	Основи соціальної толерантності журналіста .	4
7	Комунікативно-журналістська толерантність.	4
8	Психологічні основи комунікативно-журналістської толерантності. Професійні стереотипи	3

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовні види толерантності. .	13
2	Структура та функції професійної складової толерантності журналіста	13
3	Розуміння толерантності. Толерантність як неможливість взаєморозуміння. Толерантність як поблажливості до слабкості інших, Толерантність як розширення власного досвіду і критичний діалог	13
4	Розуміння толерантності. Толерантність як неможливість взаєморозуміння. Толерантність як поблажливості до слабкості інших, Толерантність як розширення власного досвіду і критичний діалог	13
5	Роль журналіста у толерантному вихованні суспільства .	13
6	Основи соціальної толерантності журналіста	13
7	Комунікативно-журналістська толерантність.	13
8	Психологічні основи комунікативно-журналістської толерантності. Професійні стереотипи	13

5.Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- виконання творчих завдань;
- захист практичних робіт;
- захист творчих робіт.

6.Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- як аналіз журналістських текстів;
- брейнстормінг, обговорення;
- рольові та ділові ігри;
- оперативна оцінка фактів і дій („галерея думок”);
- творчий проєкт.

7.Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне опитування;
- письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8.Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни;
- матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до практичних занять).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Аксіологічний підхід – основа формування цілісної особистості майбутнього педагога: монографія / За заг. ред. Л.О. Хомич. – Київ-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2010. – 143с.
- Андрущенко В.П. Релігійна педагогіка. //Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головн. Ред.. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – с. 769.
- Актуальні методологічні питання дослідження моралі і моральної поведінки // Соціальна психологія. – 2007. – Спец. випуск. – С. 14- 22.
- Бех І.Д. Релігійне виховання //Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головн. Ред.. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – с.769 – 770.
- Воробйов М. Чи потрібна толерантність, якщо є добросусідство? - [Http://www.vmdaily.ru/news/2013/07/03/nuzhna-li-tolerantnost-esli-estdobrososedstvo-203447](http://www.vmdaily.ru/news/2013/07/03/nuzhna-li-tolerantnost-esli-estdobrososedstvo-203447).
- Глобалізація. //Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора; пер. з англ.. В.Шовкун; наук. Ред.. пер. О.Шевченко. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с. (с.94 – 95).
- Довгополова Я.В. Толерантність як ціннісна парадигма освіти в контексті євроінтеграції // Педагогічні шляхи реалізації загальноєвропейських цінностей у системі освіти України: Зб. наук. праць / За заг. ред Г.Є.Гребенюка; Харків: Стиль Іздат, 2005. – 326 с. (Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка) – с.85 – 90.
- Докукіна О.М. Толерантність у вихованні //Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головн. Ред.. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – с.912 – 913
- Домінанти духовного світу українців: навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2010. – 250 с. Енциклопедія освіти / АПН України; голов. ред. В.Г. Кремень; [заст. голов. ред .: О.Я. Савченко, В.П. Андрущенко; відп. наук. секр. С.О. Сисоєва]. – К., 2008. – 1040 с.
- Єфремцева С. А. Тренінг спілкування для старшокласників. - К.: Віпол, 1994. – 75с
- Зязюн І.А. Особливості підготовки педагога // Педагогічна газета, 2001. – №2. – С.5.
- Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – К. – Черкаси: В-во ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. – 2008. – 567 с
- Кремень В.Г. Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації. // Науковий вісник Миколаївського державного 178 університету імені В.О.Сухомлинського: збірник наукових праць / За ред. В.Д.Будака, О.М.Пехоти. - Випуск 1.32. - Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2011. - (Серія «Педагогічні науки»). - С 6-9.
- Кузьменко В.В., Гончаренко Л.А. Формування полікультурної компетентності вчителів загальноосвітньої школи: навчальний посібник / за ред. В.В.Кузьменка. - Херсон: РПО, 2006. - 92с.
- Лозинська Л. Проблема толерантності у контексті ціннісного самовизначення студентів-медиків // Педагогіка і психологія професійної освіти, 2011, № 6, с. 21 –2.
- Лощенкова І. Ф. Розвиток ідеї полікультурного виховання у світовій педагогічній думці // Педагогіка і психологія. - 2002. - № 1-2. - С. 68-77.
- Молчанова А.О. Виховання професіонала-громадянина: метод. рекомендації . – К.: Логос, 2005. – 76 с.
- Молчанова А.О. Ефективні шляхи комунікації ПТНЗ в освітньому середовищі: метод. рекомендації . – К.: Логос, 2009. – 82 с.
- Молчанова А. Концепт „Виховання” // Концептосфера педагогічної аксіології. – Київ-Ніжин, 2010.– С. 259-275
- Орловська О.В. Підготовка майбутнього вчителя до виховання толерантності в учнів старшої школи США: Автореф. дис....на здобуття наук. ступ. кандидата

педагогічних наук. – Київ, 2011. – 20 с.

- Отич О.М. Психологія конфлікту: Навч. посіб. / Фурса О.О., Отич О.М., Орлов В.Ф. – К.: МІХМД, 2008. – 265с. 179 Отич О.М. Конфліктологія: Конспект лекцій: Навч.-метод. посіб. / В.Я. Галаган, В.Ф. Орлов, О.М. Отич. – К.: ДЕДУТ, 2008. – 273 с.

- Панченко В.І. Основи психофізіологічної культури учнівської молоді (гносеологічний аспект професійного самовизначення: Метод. реком. / Укладач В.І.Панченко. – Київ, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Київ – 2008. – 73 с.

- Прокопенко І.Ф. Виховання як чинник полікультурної освіти // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 35. «Виховання дітей та молоді в контексті розвитку громадянського суспільства». - Херсон: Вид-во ХДУ, 2003. - С. 67-70
Професійна комунікативна культура майбутніх інженерів зв'язку. Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів. Укладач Г. М. Петрук. - Полтава, 2008. - 136 с.

- Рибалка В.В. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості: навч. посіб. / Валентин Рибалка. – К.: Шк. світ, 2009. – 119с. – (Бібліотека „Шкільного світу”).

- Рибалка В.В. Психологія честі та гідності особистості: культурологічні та аксіологічні аспекти: навч.-метод. посіб. / В.В. Рибалка; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ін-т обдарованої дитини, МОН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психол. і соц. роботи. – К.; Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – 382 с .

- Семенов О.М. Етнолінгводидактична культура педагога. Практикум: Навч. посіб. – К. – 2009. – Режим доступу: http://npu.edu.ua/ebook/book/djvu/C/iuf_ksum_Etnolingvo-didaktishna_kultura_pedagoga.djvu

- Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. Ред. І.Д.Звереві. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 336 с

- Султанова Л.Ю. Концептуальні засади функціонування полікультурного суспільства в епоху глобалізації // Людина у полікультурному суспільстві: навч.-метод. посібник для викладачів вищих навчальних закладів з курсу за вибором для студентів соціогуманітарних спеціальностей / [Пометун О.І., Султанова Л.Ю. та ін.]. – К.: „Інжиніринг”, 2010 – С. 19-29. Таланов В.

- Усатенко Т.П. Українознавство в просторі педагогічної творчості // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технологія: Зб. наук. пр. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2007. – С.185–189.

Додаткові

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації . Київ: «Довіра», 2007. 205 с

2. Бойчук Н.В. Переклад як засіб міжкультурної комунікації. [Електронний ресурс].

- Режим доступу :

http://philology.knu.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2013_43_1/140_147.pdf

3. Буркало Н.І. Соціально-психологічні аспекти міжкультурної комунікації.

[Електронний ресурс]. - Режим доступу :

5. http://www.rusnauka.com/11_NPE_2013/Psihologia/12_13448_0.doc.htm

4. Введенська Т.Ю. Методичні рекомендації по організації самостійної роботи студентів до курсу «Проблеми міжкультурної комунікації та перекладу». Дніпро : ДВНЗ «НГУ», 2014. 54 с.

5. Осипов П.І., Міжкультурна комунікація: проблеми і перспективи. [Електронний ресурс]. - Режим доступу :

<https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/zbirnuku/7/8.pdf>

6. Осипов П.І. Про деякі аспекти міжкультурної комунікації [Електронний ресурс]. - Режим

доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/zbirnuku/13/3.pdf>

7. Палько І. М. Міжкультурна комунікація як чинник формування міжкультурної толерантності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/5402/1/%D1%81%D1D1%8F%204.PDF>

8. Сенченкова Т. Комунікація як чинник діалогу культур // Держава і суспільство [Електронний ресурс]. - Режим доступу: : <http://www.scribd.com/doc/53461757/%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D1%83%D0>.

9. Шумський О. Л. Професійна комунікація правоохоронців у контексті міжкультурної взаємодії. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. - 2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : file://Vnadps_2013_2_18.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронні ресурси НБУВ <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
2. Лінгвістичний портал MOVA.info <http://www.mova.info/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
5. Український лінгвістичний портал <https://www.ulif.org.ua/>